RECENZIA

Peter G. Fedor-Freybergh: Psychosomatické charakteristiky prenatálneho a perinatálneho obdobia ako prostredia dieťaťa

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety,
Bratislava, 2008, 36 strán, ISBN 978-80-89271-32-0.

Táto útla kniha je mimoriadne dielo svojím obsahom. Je premysleným psychosomatickým konceptom prenatálneho obdobia života človeka. Autorovo chápanie je pritom dôsledne bio-psycho-sociálne a zohľadňuje pritom jasne aj dynamiku procesov v čase. Pohybuje sa suverénne v oblasti fyzikálno-chemickej, keď hovorí o toxínoch, hypoxii atp., biologickej, keď hovorí o dedičnosti, hormonálnych reguláciách, psychickej, keď uvažuje o vplyve nevyriešených konfliktov, emóciách a myšlienkach, ich vplyve na prostredie pre dieťa v maternici, a v sociálnej, keď berie do úvahy vzťah tehotnej s manželom, svojou matkou, societou, v ktorej žije. Prepojenie je zaisťované "informačnými kanálmi", adaptačnými mechanizmami.

Jasne vnáša do svojho chápania historickú dimenziu, keď zdôrazňuje, že "...život človeka začína najneskôr v druhej generácii, pred vlastným životom, totiž v dome starých rodičov, ako z matkinej tak i z otcovej strany." Má pritom na mysli nielen "genetické a chromozomálne predpoklady, ale aj najdôležitejšie psychosociálne fenomény, ako sú postoje k životu, morálne a etické normy, životné filozofie, ako napr. rešpekt k všetkému živému..."

Kniha je rozdelená do 7 kapitol: Čas predtým..., Stretnutie, Žena dobrej nádeje..., "Rizikové tehotenstvá" - prevencia a liečba, Metodologický model, Pôrod – vstup do nového sveta, Čas potom... Každú kapitolu uvádza autor zaujímavým citátom, ktorý navodzuje kontext. (Jeden taliansky a jeden latinský sa mi nepodarilo vylúštiť, aj keď som na strednej škole chodil na nepovinnú latinu.) V kapitole Metodologický model autor opisuje ako svoju originálnu metodiku identifikácie rizikových tehotných žien, ktoré majú spolu so svojim dieťaťom oproti kontrolnej skupine profit z psychoterapie. Na jednom z viacerých miest svojej práce vyjadruje autor svoje odborné krédo: „Prenatálna fáza v živote indivídua je najdôležitejšia pre jeho celý život tak z psychologického, ako aj fyziologického pohľadu".

Nevyhýba sa ani pôrodu a ranému postnatálnemu obdobiu a ostro (iste oprávnene!) kritizuje pretrvávajúcu prax niektorých gynekológov – pôrodníkov, ale aj iných profesionálov a inštitúcií, keď necitlivo pristupujú k potrebám matky, dieťaťa, otca.

Profesor MUDr. Peter G. Fedor-Freybergh, DrSc., Dr.h.c. v predhovore venuje toto „pojednanie a úvahy" rektorovi Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave prof. MUDr. Vladimírovi Krčmérymu, DrSc., Dr.h.c.mult., ktorý v roku 2006 založil pri TU Ústav a katedru prenatálnej a perinatálnej medicíny, psychológie a sociálnych vied. Ide o prvé etablované pracovisko pre prenatálne vedy na univerzitnej pôde na svete. Autor napísal knihu na Vianoce v roku 1981 v nemčine, jej slovenské vydanie je prvé. Jej zásadný prínos je stále aktuálny.

Autorova kvalifikácia ku komplexnej konceptualizácii problematiky prenatálneho obdobia je nevídaná: je gynekológ-pôrodník, psychiater a psychoterapeut s mimoriadnou šírkou a hĺbkou vzdelania a rozsiahlou praktickou, klinickou a výskumnou skúsenosťou. Dovolím si jednu osobnú spomienku. Keď sme sa zoznámili, veľmi rýchlo sme si porozumeli a mali si čo povedať. Opýtal som sa ho, čo bolo v jeho živote také, čo nasmerovalo jeho záujem na psychosomatiku prenatálneho obdobia. Spomenul o.i. nerušený a sústredený hodinový rozhovor s Hansom Selyem, slávnym autorom koncepcie stresu, ktorý bol otcovým priateľom. Mladý Peter, ešte stredoškolák sa vtedy rozhodol...

Je šťastie pre odbornú komunitu na Slovensku – a verím, že aj pre našu spoločnosť ako celok – že prof. Fedor-Freybergh sa po desaťročiach emigrácie a mimoriadnych úspechoch v celosvetovom meradle opäť vrátil na slobodné Slovensko. Kto ho mal možnosť bližšie spoznať, vie, že je to aj veľmi príjemný a láskavý človek.

Jozef Hašto